

PBL (PRIVATE BARNEHAGERS LANDSFORBUND)
Prinsens gate 91

8003 BODØ

Svar på henvendelse stenging og refusjon foreldrebetaling fra Drammen kommune

Vi viser til e-post, datert 07.12.2020. Dere mener at det finnes to hjemler for å stenge barnehager i perioder der det ikke er mulig for barnehagene å oppfylle kravene i forskrift og smittevernveileder.

Dere skriver at dere opplever at kommunene i en del tilfeller er tilbakeholdne med å bidra til stenging. I disse tilfellene pålegger kommunene i praksis karantene, men er tilbakeholdne med å gjøre vurderinger om barnehagedriften.

Dere skriver videre at dere er enige i at det er kommunestyret som har vedtakskompetanse etter smittevernloven § 4-1. Dere viser til at covid-19-forskriften også er hjemlet i smittevernloven § 4-3, og at kravet til smittevern faglig forsvarlig drift følger av forskriftens § 12b.

Vårt svar

Det er smittevernmyndighetene i kommunen som har kompetanse til å fatte vedtak om stenging av barnehager, jf. covid-19-forskriften § 12 c, jf. smittevernloven § 4-1. Verken smittevernloven, covid-19-forskriften eller den midlertidige loven åpner for at en barnehage kan beslutte stenging av eget initiativ i smittevernlovens forstand. Det betyr at rett til kompensasjon for tapt foreldrebetaling kun utløses dersom smittevernmyndighetene har fattet vedtak om stenging med hjemmel i smittevernloven. Så lenge barnehagen ikke er stengt i smittevernlovens forstand, vil barnehagene motta full foreldrebetaling, og de vil derfor ikke ha behov for kompensasjon for tapt foreldrebetaling i medhold av § 4 annet ledd i midlertidig lov om tilpasninger i barnehageloven, opplæringsloven og friskoleloven for å avhjelpe konsekvensene av utbrudd av covid-19.

Det er en forutsetning i den midlertidige loven at vedtak om stenging er fattet med hjemmel i smittevernloven. Covid-19-forskriften er hjemlet i en rekke av smittevernlovens bestemmelser, blant annet § 4-1 og § 4-3 som dere viser til. Vedtak om stenging av barnehager må derfor fattes med hjemmel i covid-19-forskriften.

Kravene til smittevern faglig forsvarlig drift i forskriften § 12b, som er hjemlet i smittevernloven, gir ikke barnehagene hjemmel til å selv vedta stenging. Bestemmelsen gir barnehagene anledning til å redusere åpningstider og antall barn tilstede samtidig, dersom dette anses nødvendig for å oppfylle kravene til smittevern faglig forsvarlig drift. Bestemmelsen gir anvisning på hvilke tiltak barnehagene må iverksette for å sikre smittevern faglig forsvarlig drift. Bestemmelsen hjemler også smittevernveilederen for barnehager, som inneholder detaljert veiledning for barnehagene om hvilke smitteverntiltak som gjelder på de ulike nivåene i trafikklysmodellen. Bestemmelsen gir barnehagene adgang til å redusere åpningstidene eller antall barn som er tilstede i barnehagen dersom det er nødvendig for å oppfylle kravene til forsvarlig drift. Bestemmelsen gir imidlertid ikke barnehagene anledning til å stenge av eget initiativ i smittevernlovens forstand.

Det er kommunen som kan fatte vedtak om stengning eller begrensninger av barnehagedriften i medhold av covid-19-forskriften § 12c. Bestemmelsens første ledd gir kommunen myndighet til å stenge eller begrense aktiviteten i en enkelt barnehage dersom det er nødvendig for å stanse pågående smittespredning. Bestemmelsen er hjemlet i smittevernloven § 4-1. Bestemmelsens andre ledd gir kommunen hjemmel til å fatte generelt vedtak om stenging av kommunens

barnehager dersom det er stor smittespredning. Slike vedtak skal godkjennes av Helsedirektoratet, som er sentral smittevernmyndighet.

Dersom ansatte er syke eller i karantene må barnehagene sette inn vikarer. Barnehagene kan da redusere åpningstider og antall barn som er tilstede samtidig. Selv om hele eller deler av barnegruppen i barnehagen settes i karantene, vil det ikke anses som stenging. Loven åpner ikke for fritak fra foreldrebetaling for andre tilfeller enn ved stenging. Selv om barn settes i karantene av hensyn til smittevern og foreldre ikke får benyttet seg av plassen, åpnes det ikke for bortfall av foreldrebetaling for disse tilfellene. Det samme vil gjelde selv om det er hele eller deler av barnegruppen i barnehagen som settes i karantene.

Det følger av § 4 første ledd i den midlertidige loven at foreldre skal betale ordinær foreldrebetaling uavhengig av antall timer tilbudet omfatter i periodene loven gjelder. Foreldre skal i medhold av bestemmelsens andre ledd ikke betale for barnehageplassen dersom barnet ikke får et tilbud fordi barnehagen er stengt med hjemmel i smittevernloven. Det er i disse tilfellene kommunen ifølge bestemmelsens tredje ledd skal utbetale kompensasjon for tapt foreldrebetaling. Dette innebærer at foreldrene skal betale for plassen fullt ut så lenge barnehagen ikke er stengt med hjemmel i smittevernloven, selv om barnehagen reduserer åpningstidene for å sikre forsvarlig drift i tråd med covid-19-forskriften § 12b. Så lenge barnehagen ikke er stengt med hjemmel i smittevernloven, skal barnehagene dermed heller ikke ha behov for å få refusjon for tapt foreldrebetaling.

Vennlig hilsen

Hilde Austad
avdelingsdirektør

Cathrine E. F. Persson
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent